

**Vesela
SOVA**

Krt – nezaželeni koristni rudar

V moji mladosti, pa še tudi v mladosti mojih otrok, je bila izjemno priljubljena risanka češkega animatorja Zdeněka Milerja o krtku. V spomin številnih otrok je prav ta risanka zarisala podobo ljubkega in prijaznega podzemnega gradbinca. Ne vem, kako je danes, vsekakor naš mladi sosed, ki očitno ni odraščal s krtkom, posameznim krtinam, ki se pojavljajo na njegovem vrtu, napoveduje stalne, vendar brezuspešne vojne. Prav nič ne pomagajo moja prepričevanja o koristnosti krtove prisotnosti, saj krt za ceno nekoliko neurejenega vrta za svoje preživetje pospravi vse tiste živalice, ki se jih drugače lotevamo z okolju neprijaznimi pristopi v obliki zelo strupenih insekticidov. V resnici je krt pravi okoljevarstvenik.

Podoben miški, a ni glodavec

Krti morda spominjajo na miške, vendar so njihovi najbližji sorodniki ježi in rovke. V Evropi, Aziji in Severni Ameriki živi več kot 40 vrst krtov. Valjasto telo krta s kratkim repom je prekrito s temno sivim do črnim kožuhom. Dlake kožuha ne rastejo v določeno smer, kot je običajno pri večini živali. Njihovo prosto spreminjanje smeri krtu olajša izjemno hitro gibanje po rovih. Krt lahko naredi v rovu celo salto in nadaljuje tek v nasprotno smer. Ploščata glava je zašiljena v dolg smrček. Oči so drobne, prekrite z dlakami ali kožo, tako da krt lahko razloči le svetlobo in temo. Krt slabo sliši, ima pa zelo občutljive dlake na smrčku in repu, ki mu pomagajo pri orientaciji v temi.

Telo krta je valjasto, dolgo od treh pa tudi do več kot dvajset centimetrov.

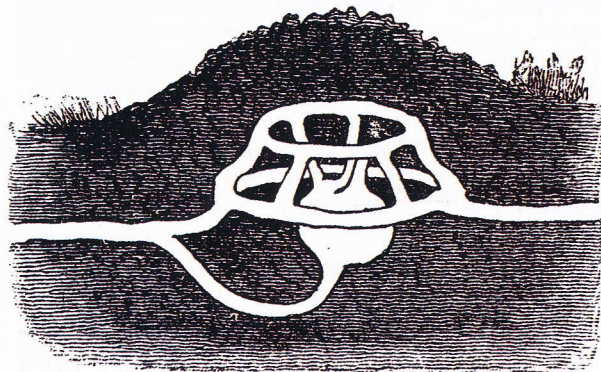

Sprednje tace so široke in ploščate »lopate«. Na njih ima krt pet prstov, na vsakem je dolg in oster kremplj.

Plavalec v prsti

Krt večino časa živi pod površino, zato ga zelo redko vidimo. Večinoma je edini dokaz njegove prisotnosti krtina. Njegov delovni dan je skrbno razdeljen na tri dele. Približno štiri ure koplje, lovi in jé, nato pa štiri ure spi.

Krtov sistem votlin in rogov je izjemno zapleten in dolg do 200 metrov. Krt rove v tleh koplje, kot bi plaval skozi tla. Prednje tace stegne najprej naprej, z gibom v stran pa nato odrine prst nazaj. Pri kopanju potiska prst proti površini in na njej tako raste krtina.

Na leto krt poje tudi do 25 kilogramov deževnikov

Krt si izkoplje različne vrste votlin in rogov. Tik pod površino so rovi, v katerih se hrani. Večina teh rogov so v resnici le pasti za deževnike. V do tri metre globokih tunelih pa je krtov dom. V njem je prostor za počitek, gnezdenje in shramba. Brez hrane zdrži do 24 ur. V tem času lahko prigrizne ostanke deževnikov, ki jih je pospravil v shrambo.

Krti lovijo vse leto, saj nimajo zimskega spanja.

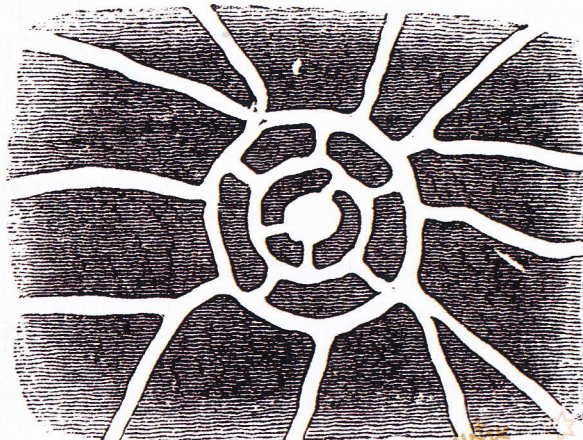
Žuželke so dobre, a ni ga čez deževnika

Krte običajno opisujejo kot žuškojede. Žuželke imajo zares radi, posebno mravlje in v tleh živeče ličinke, ne branijo se pajkov, njihova največja poslastica pa so deževniki. Z občutljivimi dlakami na

smrčku krt zazna najmanjše vibracije, tresljaje, celo spremembe v tlaku, do katerih pride, ko deževnik pade v past. Krt izjemno dobro voha. Ugotovili so, da voha celo v stereo izvedbi, saj lahko neodvisno uporablja posamezno nosnico. V krtovi slini je strup, ki plen omrtvi.

Ne prav družabno bitje

Krti so samotarji. Druge krte, ki se jim približajo, običajno napadejo, z izjemo samic v času paritvene sezone v marcu in aprilu. Kljub vsemu tudi ta srečanja niso zelo romantična in trajajo le nekaj ur. Po štirih do petih tednih samica povrže od dva do sedem mladičev. Mladiči sesajo približno mesec dni in ob koncu junija zapustijo mamine rove. Krti živijo od tri do pet let.

Odstranjevanje prsti iz na novo skopanega sistema krtovih votlin in rogov na površini oblikuje krtine.